

SOC 706 – úkol č.7 - Ďuriš

Bezdomovectví

Cíl výzkumu: Cílem výzkumu je odhalit nejrizikovější skupiny obyvatelstva, ohrožené ztrátou přístřeší. Zamyslet se nad pohledem společnosti na tento problém a dostatečností resp. nedostatečností péče o jedince, postižené nebo ohrožené tímto fenoménem.

Výzkumná otázka: Které sociální skupiny jsou nejvíce zatíženy rizikem ztráty domova?

Odvozené otázky: Jaké jsou nejrizikovější skupiny obyvatelstva, podle dosaženého vzdělání, pohlaví a věku?

Jakou roli hraje sociální prostředí, z kterého jedinec pochází?

Jaké faktory mají největší vliv na riziko ztráty domova?

Účel a zdůvodnění výběru tématu výzkumu: Toto téma výzkumu jsem si zvolil, protože ho považuji za velký společenský problém, který se spíš neřeší a vzhledem k nárůstu počtu lidí bez domova v posledních letech, by se rozhodně měl začít řešit, protože bezdomovectví vede k úplné segregaci jedince, postiženého daným problémem, od společnosti a jeho návrat je zpravidla šťastnou náhodou a proto by se měl řešit problém také preventivně, pomocí sociálních opatření, které by tomuto jevu bránily nebo ho alespoň zmírňovaly.

Operacionalizace:

Bezdomovectví – tento pojem není v České republice definován de jure, za bezdomovce se považuje jedinec bez přístřeší

- 1) zjevné – bezdomovci odkázaní na veřejnou pomoc, tvoří nejmenší část
- 2) skryté – bezdomovci odkázaní na jinou než veřejnou pomoc, nachází přístřeší u známých či příbuzných
- 3) potenciální – jedná se o jedince, kteří přímo čelí hrozbě ztráty

přístřeší, jedná se o jedince opouštějící výkon trestu,
dětský domov, imigranty atd.

Sociální exkluze- vyloučení jedince ze společenských struktur respektive na jejich okraj

- bezdomovectví je extrémní formou sociální exkluze

Jak dochází k této extrémní sociální exkluzi?

Jak jsou její příčiny?

Marginalizace- odsunutí jedince nebo skupiny na okraj společenských struktur

Deprivace- psychický stav jedince (bezdomovce), plynoucí z jeho postavení ve

společnosti a neschopnosti zajistit si potřebné materiální statky

- pocit bezmoci a rezignace na snahu o změnu postavení

Mělo by se bezdomovcům pomáhat z hlediska psychiky?

Jakým způsobem by měla tato pomoc probíhat?

Stigmatizace- negativní označení nebo negativní postoj majoritní (standardní)

společnosti k jedincům, kteří se odlišují od společenských

standardů

Jak vnímá majoritní společnost bezdomovce?

Jsou bezdomovci považováni za "ztracené případy"?

Můžou si za své postavení sami?

Resocializace - návrat jedince do společenských struktur

Jak nejlépe pomáhat bezdomovcům k znovuzáclenění?

Měl by existovat systém resocializace na bázi veřejné?

Je pomoc společnosti dostatečná?

Výzkumná jednotka: Výzkumnou jednotkou bude skupina stovky brněnských bezdomovců, ve které budou rovnoměrně zastoupeny obě pohlaví a věkové skupiny.

Výzkumná strategie: Nashromáždím co nejvíce dat pomocí dotazníků, které budou, za mé asistence, vyplňovat brněnští bezdomovci. Pro jejich kontaktování jsem si vybral pracoviště, některé z poboček charitativních organizací v Brně. Tyto pracoviště jsou v rámci možností asi nejideálnějším místem výzkumu, jelikož na sociální úřady, které byly také jednou z možností, dochází pouze lidé, kteří vlastní občanský průkaz, což u bezdomovců rozhodně není pravidlem. Navíc při spolupráci s některým ze sociálních pracovníků daného centra, může být průzkum veden systematicky, o čemž by při výzkumu přímo v terénu nemohla být řeč.

Nashromážděné data bychom roztřídily do skupin, podle jednotlivých ukazatelů a analyzovaly bychom, jaké faktory mají na ztrátu domova vliv, popřípadě, které skupiny jsou nejrizikovější.

Bibliografie:

Hradecký, V., Hradecká, I. (1996): *Bezdomovectví - extrémní vyloučení*. Naděje, Praha.

Jesenský, J. (1993), *Prostor pro integraci*. Comenia Consult, Praha

Bednářová, Z., Pelech, L. (1999): *Streetwork, sociální práce na ulici*, Doplněk, Brno

Krebs, V. (1997): *Sociální politika*. Codex, Praha

Kozáková, J. (1997/1998): "Bezdomovství" - specifická forma bydlení a životního stylu. In: *Geografické rozhledy*, č.4, str.112 – 114.

Heczkovi E. a S. (2001): "Bezdomovci a my", časopis *Getsemany* č.6/2001

Dragomirecká, E. ; Kubisová, D. (2004): *Bezdomovectví a duševní zdraví*. Česká psychiatrie a svět. Sborník přednášek a abstrakt V. sjezdu České psychiatrické společnosti s mezinárodní účastí. str.31-34.

Pavel Vokatý, 30. 04. 2004, V Praze je na čtyři tisíce bezdomovců, *Lidové noviny*

H Thomas, *La production des exclus: politiques sociales et processus de socialisation socio-politique*, Paris, Presse Universitaire de France [PUF]

Moreau de Bellain-Guillou. (1995): *Les sans domicile-fixe: un phenomene d'errance*, Paris, L'Harmattan, p13.

Babbie, Earl. 2001. *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth Publishing Company.

Disman, Miroslav. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum.

Kerlinger, Fred N. 1972. *Základy výzkumu chování*. Praha: Academia

Ragin, C. Charles. 1994. *Constructing Social Research*. London: Pine Forge Press.

Vaus, de D. A. 1990. *Survey in Social Research*. London: Unwin Hyman.